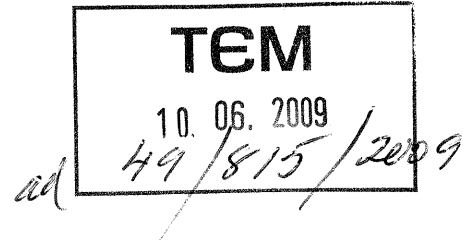

10.6.2009

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö 49/815/2009, 15.4.2009

**FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKETTA KOSKEVA
PERIAATEPÄÄTÖSHAKEMUS**

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa Fennovoima Oy:n (jäljempänä "Fennovoima") ydinvoimalaitoshanketta koskevasta periaatepäätöshakemuksesta. Lausuntonaan Posiva Oy (jäljempänä "Posiva") esittää seuraavat huomiot ja kommentit.

Tässä lausunnossa kommentoidut asiat toistuvat Fennovoiman periaatepäätöshakemuksen useissa kohdissa. Tämän vuoksi Posiva ei tässä lausunnossaan viittaa yksittäisiin hakemuksen kohtiin, vaan esittää kootusti kantansa kustakin asiasta.

1 Yleistä

Posiva on tehnyt pitkäjänteistä työtä omistajiensa Teollisuuden Voima Oyj:n (jäljempänä "TVO") ja Fortum Power and Heat Oy:n (jäljempänä "FPH") toimeksiannosta TVO:n ja FPH:n ydinvoimalaitosten käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseksi. Fennovoima on 14.1.2009 valtioneuvostolle jättämässään hakemuksessa ydinvoimalaitoksen rakentamista koskevaksi valtioneuvoston periaatepäätökseksi käsitellyt Posivaa ja sen tekemää työtä tavalla, joka saattaa antaa lukijalle käsityksen, että Posivan kuuluisi huolehtia myös Fennovoiman käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksesta. Samoin hakemuksesta saattaa saada käsityksen, jonka mukaan Posivan Olkiluodon ja Loviisan voimalaitoksen käytetylle ydinpolttoaineelle suunnittelema ja toteuttama Olkiluodon käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitos olisi myös Fennovoiman käytettävissä.

Posiva katsoo, että Fennovoiman ydinvoimalaitoshanketta ja siihen tarvittavaa suunnitelmaa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseksi on käsiteltävä omana erillisenä kokonaisuutenaan liittämättä siihen Posivan toimintaa tai Olkiluodon loppusijoituslaitosta.

10.6.2009

2 Posivan asema

Fennovoima ilmoittaa hakemuksessaan, että yhtiöllä on yhdessä merkittävien teollisten osakkaidensa kanssa tarvittava asiantuntemus ja voimavarat ydinvoimalaitoksen toteuttamiseksi suunnitellulla tavalla sekä asianmukaiset suunnitelmat ydinpolttoaine- ja ydinjätehuoltoa varten. Fennovoima täsmentää myös, että sillä on ydinenergia-asetuksen edellyttämät suunnitelmat ja käytettävissään asianmukaiset menetelmät ydinvoimalaitoksen ydinjätehuollon järjestämiseksi. Edelleen Fennovoima toteaa, että käytetyn ydinpolttoaineen huolto toteutetaan samoin menetelmin kuin Suomessa toimivissa ydinvoimalaitoksissa.

Fennovoima ei ole hakemuksessaan esittänyt käytössään olevia menetelmiä ydinjätehuollon järjestämiseksi. Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen osalta Fennovoima viittaa Posivassa tehtyyn työhön ja antaa lisäksi virheellisesti ymmärtää, että Posiva suorittaisi Fennovoiman tuottaman käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen Fennovoiman puolesta. Posiva suorittaa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustehtäviä vain omistajiensa, TVO:n ja FPH:n, käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseksi omistajiltaan saamiensa tehtävien ja sopimusten perusteella. Posivan käsityksen mukaan Fennovoiman ilmoitukset yhtiön aikomuksista hoitaa ydinjätehuoltovelvollisuutensa yhteistyössä jonkin ulkopuolisen osapuolen, kuten Posivan, kanssa eivät ilman, että yhteistyöstä olisi nimenomaisesti sovittu, ole riittävä osoitus siitä, että Fennovoimalla olisi käytössään menetelmät ydinjätehuollon järjestämiseksi.

Posivan tähän mennessä hankkiman tietotaidon ja suunnitelmien kehittäminen sekä sijoituspaikkatutkimuksien suorittaminen ja sijoituspaikan valinta ovat vaatineet merkittäviä taloudellisia panoksia Posivan omistajilta TVO:lta ja FPH:lta. On myös huomattava, että Posivan hankkima tietotaito ja osaaminen ovat vain Posivan ja sen omistajien käytössä siltä osin, kun ne eivät ole julkisia. Julkinen raportointi sisältää lähinnä vain tulokset, ei varsinaista työn tekemistä ja syntyneitä tietotaitoa. Näin ollen ei ole itsestään selvää, että Fennovoima voi esittämällään tavalla toteuttaa käytetyn ydinpolttoaineensa huollon samoin menetelmin, kuin se tehdään Suomessa toiminnassa olevien ydinvoimalaitosyksiköiden osalta.

3 Varautuminen Suomessa tuotetun käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseen ydinvoiman käytön alkamisesta lähtien

Fennovoima on esittänyt hakemuksessaan, että tietyt aikaisemmat valtiiovallan päätökset ja kannanotot käytetyn ydinpolttoaineen huollon järjestämisestä ja tavoitteista sisälsivät kannanottoja muun muassa loppusijoituspaikkojen lukumäärään myös sellaisissa tulevaisuuden tilanteissa, jotka eivät päätöksentekohetkellä olleet tiedossa. Erityisesti Fennovoima

10.6.2009

on viitannut valtioneuvoston vuonna 1983 tekemään päätökseen, joka koski ydinjätehuollon tutkimus-, selvitys- ja suunnittelutyön tavoitteita ja aikataulua, sekä ydinenergiain muutokseen vuoden 1994 lopussa.

Vuonna 1983 Suomessa olivat toiminnassa samat ydinvoimalaitosyksiköt kuin tänä päivänä. Valtioneuvoston vuonna 1983 tekemässä päätöksessä todetaan sen koskevan ainoastaan kyseisiä ydinvoimalaitosyksiköitä ja niiden ydinjätehuollon vaatimia tutkimus-, selvitys- ja suunnittelutöitä. Päätöksessä esitetty tavoite käytetyn ydinpolttoaineen huollolle lähti tuolloin siitä, että käytetty ydinpolttoaine tulee ensisijaisesti sijoittaa peruuttamattomasti ulkomaille.

Vuoden 1983 päätös ei merkinnyt kansallisen ydinjätehuollon ohjelman perustamista. Ydinjätehuollon periaatteet oli kiinnitetty jo aikaisemmin valtioneuvoston päätöksessä vuonna 1978. Siinä annetut velvoitteet olivat yhtiökohtaisia samoin kuin yhtiöiden ydinjätehuollon ratkaisutkin. Käytetyn ydinpolttoaineen osalta tämä tarkoitti sitä, että tuolloinen Imatran Voima Oy (jäljempänä "IVO") palautti Loviisan käytetyn ydinpolttoaineen Neuvostoliittoon ja että TVO alkoi toteuttaa omaa t&k-ohjelmaansa Olkiluodon ydinvoimalaitosyksiköissä syntyvän käytetyn ydinpolttoaineen Suomessa tapahtuvaa loppusijoittamista silmällä pitäen. Päätös ei myöskään velvoittanut IVO:a ja TVO:ta rakentamaan yhteistä välivarastoa. Kumpikin rakensi sellaisen itselleen omien tarpeittensa mukaisesti. Myös myöhemmin tehdyillä päätöksillä ydinjätehuoltoa on valtiovallan taholta ohjeistettu toimijakohtaisesti.

Ydinjätehuollon järjestämistä koskevat päätökset osoittavat, että Suomessa ei ole tehty kansallista päätöstä kaiken Suomessa syntyvän käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamisesta yhden sijoituspaikan kallioperään, toisin kuin Fennovoima hakemuksessaan esittää. Ydinjätehuoltovelvollisilta eli TVO:lta ja FPH:lta vaaditut toimenpiteet ovat olleet erilaisia.

Vuoden 1994 lopussa ydinenergiain lakiin tehdyillä muutoksilla aiemmin päätavoitteeksi asetettu ulkomaille vienti kiellettiin ja lakiin otettiin vaatimus Suomessa tuotetun käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamisesta Suomessa.

Ydinenergiain muutos merkitsi sitä, että IVO aloitti ydinjätehuoltovelvolliselle kuuluvien vastuiden mukaisesti pikaisesti omaa loppusijoitusta koskevat selvitykset, joihin sisältyi selvitys Loviisan voimalaitoksen laitosalueen Hästholmenin soveltumisesta sijoituspaikaksi. Samanaikaisesti IVO käynnisti TVO:n kanssa käytetyn polttoaineen loppusijoittamista koskevat yhteistyöneuvottelut, jotka johtivat Posivan perustamiseen vuonna 1995. Osapuolet katsoivat, että sovittu yhteistyö on kummankin kannalta perusteltu.

10.6.2009

TVO:n ja IVOn välinen yhteistyö edellytti Kauppa- ja teollisuusministeriön (jäljempänä "KTM") hyväksyntää, joka pyydettiin ja saatiin vuonna 1995. Yhtiöt esittivät, että yhteistyö merkitsisi yhteisen loppusijoituslaitoksen rakentamista yhtiöiden omistamien voimalaitosten tarpeisiin. Hyväksynnän nimenomainen hakeminen ja myöntäminen osoittavat, että valtiolta ei katsonut Suomessa olevan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen kansallista ratkaisua. Hyväksyntä annettiin spesifisesti yhtiöiden väliselle, yhteisistä tarpeista johtuvalle yhteistyölle.

4 Eurajoen Olkiluodon valinta loppusijoituspaikaksi

Fennovoima esittää hakemuksessaan näkemyksiään Posivan ja sen ydinjätehuoltovelvollisten omistajien suorittamasta valintamenettelystä, jonka perusteella Eurajoen Olkiluoto valittiin TVO:n ja FPH:n ydinvoimalaitosyksiköiden käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituspaikaksi. Samoin Fennovoima käsittelee Posivan ydinenergialain mukaisia periaatepäätöshakemuksia ja niiden perusteella myönnettyjä periaatepäätöksiä. Näistä menettelyistä Fennovoima tekee omia johtopäätöksiään ja esittää, että paikanvalinnan ja periaatepäätösten yhteydessä valtioneuvosto olisi samalla tehnyt päätöksen joistain yleisistä periaatteista myös hakemusten ulkopuolisia tulevaisuuden tarpeita, kuten Fennovoiman hanketta, varten.

Asetettujen tavoitteiden mukaisesti Posiva haki vuonna 1999 valtioneuvoston periaatepäätöstä siitä, että Suomessa tuotetun käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen rakentaminen Eurajoen kunnan Olkiluotoon on yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Periaatepäätöstä haettiin alun perin loppusijoituslaitokselle, jonka kapasiteetti on 2 600 – 9 000 uraanitonnia (jäljempänä "tU").

Fennovoiman hakemus antaa ymmärtää, että tämä periaatepäätöshakemus olisi tarkoittanut yleistä ja yhteistä käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitosta kaikille Suomeen mahdollisesti rakennettaville ydinvoimalaitosyksiköille.

Periaatepäätöshakemuksen käsittelyn yhteydessä viranomaiset toivat esille, että Posivan oli täsmennettävä hakemustaan siten, että sen käsittely voi tapahtua vaiheittain. Tämän johdosta Posiva pyysi vuonna 2000 hakemuksen käsittelyä kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen koski käynnissä olleiden neljän ydinvoimalaitosyksikön käytettyä ydinpolttoainetta (yhteensä noin 4 000 tU) ja toinen TVO:n vuonna 2000 jättämän periaatepäätöshakemuksen tarkoittamaa uutta ydinvoimalaitosyksikköä (noin 2 500 tU). Posivan hakemus rajattiin samalla koskemaan vain mainittujen viiden yksikön tuottamaa käytettyä ydinpolttoainetta.

10.6.2009

Posivan periaatepäätöksen rajaaminen tiukasti koskemaan tiettyjen ydinvoimalaitosyksikköjen käytettyä ydinpolttoainetta ydinvoimalaitosyksikkökohtaisesti osoittaa, että käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusta ei ole valtiovallan taholta käsitelty kansallisena kysymyksenä, vaan ydinjätehuoltovelvollisten omaan järjestelyyn perustuvana, ydinvoimalaitoshankkeen toteuttamiseen tähtäävän lupamenettelyn etappina.

Hakemuksessaan Fennovoima esittää, että Posivan saama periaatepäätös on ydinvoimalaitosyksikkö- eikä toimijakohtainen. Tosiasiassa päätös tehtiin Posivan hakemuksesta, joka koski nimenomaisesti TVO:n ja FPH:n ydinvoimalaitosyksiköillä syntyvän käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamista, joten se on toimijakohtainen ja kohdistuu sitä kautta mainittuihin Posivan omistajien ydinvoimalaitosyksiköiden tuottamaan käytettyyn ydinpolttoaineeseen.

Fennovoima esittää myös, että Posivalle myönnetyn periaatepäätöksen sanamuoto sisältää yleisesti myönteisen arvion Eurajoen Olkiluodosta ydinenergiain mukaisena loppusijoituspaikkana. Posiva toteaa, että myönteinen arvio Olkiluodon sopivuudesta loppusijoituspaikaksi oli yksi perusedellytys sille, että valtioneuvosto saattoi tehdä Posivan hakemuksen mukaisen periaatepäätöksen, joten luonnollisesti periaatepäätös sisältää tällaisen arvion. Se ei kuitenkaan tarkoita Fennovoiman esittämää valtioneuvoston kannanottoa siitä, että kaikki Suomessa syntyvä käytetty ydinpolttoaine tulisi loppusijoittaa Olkiluotoon, vaan osoittaa sen, että Posiva ja sen omistajat ovat periaatepäätöshakemuksessa esittäneet TVO:n ja FPH:n ydinvoimalaitosyksiköillä syntyvän käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituspaikaksi Olkiluotoa. Päätös ei sulje pois sitä mahdollisuutta, että sopivia loppusijoituspaikkoja olisi löydettävissä muualtakin.

Posivan hakemuksesta tehdyn periaatepäätöksen perusteluissa selostetaan Posivan periaatepäätöshakemusta ja sen perusteella annettua periaatepäätöstä, ja perustelut koskevat tätä nimenomaista tapausta. Perustelulausumaa ei voi millään tavoin tulkita Fennovoiman esittämällä tavalla ennakkolliseksi kannanotoksi siitä, että olisi perusteltua keskittää kaiken tähän mennessä ja tulevaisuudessa Suomessa syntyneen käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus yhdelle paikkakunnalle. Kyseessä on puhtaasti Fennovoiman tekemä oma johtopäätös, joka ei perustu periaatepäätöksen sisältöön eikä tarkoitukseen.

Valtioneuvosto teki erillisen periaatepäätöksen Olkiluoto 3 -yksikön käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksesta edellä selostetuin syin Posivan esitettyä pyynnön käsitellä alkuperäinen hakemuksensa kahdessa osassa. Posivan alkuperäisen periaatepäätöshakemuksen pilkkominen perustui siihen valtioneuvoston kannanottoon, että ei ole tarpeen rakentaa loppusijoitustiloja etukäteen enempää kuin käytetyn ydinpolttoaineen

10.6.2009

huolto käynnissä olevien ydinvoimalaitosten kulloinkin voimassa olevien käyttöluopien perusteella edellyttää.

Olkiluoto 3 -yksikön tapauksessa noudatettu menettely merkitsee ennakkopäätöstä siitä, että jokaisen uuden ydinvoimalaitosyksikön käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukselle on hankittava uusi periaatepäätös ennen kyseessä olevan ydinpolttoaineen loppusijoitukseen tarvittavan laitoksen tai laajennuksen toteutukseen ryhtymistä. Päätöksen sanamuoto ei ota kantaa siihen, milloin mainittua periaatepäätöstä on haettava. Jotta valtioneuvosto voi tehdä myönteisen periaatepäätöksen, hakemukselle on ydinenergialain mukaan saatava Säteilyturvakeskuksen ja sijaintikunnan hyväksyntä, mikä Olkiluodon kyseessä ollen tarkoittaa Eurajoen kuntaa. Todettakoon, että Posiva on menetellyt juuri tällä tavoin hakiessaan vuonna 2008 periaatepäätöstä Olkiluodon loppusijoituslaitoksen laajentamiselle Olkiluoto 4 -laitosyksikön käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusta varten samalla, kun TVO:n hakee periaatepäätöstä Olkiluoto 4 -laitosyksikölle. Vastaavasti Posiva on menetellyt Loviisa 3 -laitosyksikön käytetyn ydinpolttoaineen osalta FPH:n haettua periaatepäätöstä Loviisa 3 -laitosyksikölle.

Olkiluoto 3 -yksikköön liittyen tehty vuoden 2002 periaatepäätös merkitsi sitä, että Posivan vuonna 1999 tekemä ja myöhemmin täsmentämä periaatepäätöshakemus tuli kokonaisuudessaan käsitellyksi. Toisin kuin Fennovoima esittää, periaatepäätöksissä ei otettu kantaa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen muilta osin.

Fennovoima esittää hakemuksessaan myös, että vuoden 2000 ja 2002 periaatepäätösten perusteluilla on ohjaavaa merkitystä myös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusta koskevia uusia periaatepäätöksiä tehtäessä. Posiva toteaa, että mainituilla periaatepäätöksillä on ohjaava vaikutus sen suhteen, että jokaisen uuden ydinvoimalaitosyksikön käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukselle on hankittava uusi periaatepäätös. Fennovoima vetoaa siihen, että mainitut päätökset tarkoittaisivat kannanottoa yhden yhteisen loppusijoituslaitoksen puolesta. Fennovoiman johtopäätös ei perustu periaatepäätösten sisältöön tai tarkoitukseen.

5 Ydinjätehuoltoyhteistyö käytetyn ydinpolttoaineen huollossa Suomessa

Hakemuksessaan Fennovoima esittää aikeitaan hoitaa sen ydinvoimalaitosyksikössä syntyvän käytetyn ydinpolttoaineen ydinjätehuolto yhteistyössä TVO:n ja FPH:n kanssa ja viittaa myös mahdollisuuteen, että Työ- ja elinkeinoministeriö voisi velvoittaa ydinenergialain 29 §:n mukaisesti eri ydinjätehuoltovelvolliset hoitamaan yhteisesti jätehuoltoveloitteensa. Perusteluna Fennovoima käyttää sitä, että sen mielestä Suomeen ei tarvita kuin yksi loppusijoituspaikka käytetyille ydinpolttoaineelle.

10.6.2009

Tähänastisista vastuujärjestelyistä Suomessa on todettavissa, että ainoa menettely, jossa vastuu käytetystä ydinpolttoaineesta on siirretty sen tuottajalta muulle osapuolelle, on ollut Loviisan voimalaitoksen käytetyn ydinpolttoaineen palautus pysyvästi Neuvostoliittoon ja myöhemmin Venäjälle siihen asti, kun se kiellettiin vuoden 1994 lopussa tehdyllä ydinenergilain muutoksella. Muuten vastuu on aina ollut jätteen tuottajilla, TVO:lla Olkiluodon voimalaitoksen käytetyn ydinpolttoaineesta ja FPH:lla Loviisan voimalaitoksen ydinpolttoaineesta palautuksen päättymisen jälkeen.

Fennovoiman mukaan ydinenergilain 29 § antaa valtiovallalle mahdollisuuden velvoittaa muut jätehuoltovelvolliset yhteistyöhön Fennovoiman kanssa. Posivan näkemyksen mukaan Fennovoima tukeutuu ydinenergilain 29 §:ään merkityksessä, joka ei ole sen tarkoituksen mukainen. Hakijan tulee ydinenergia-asetuksen 24.1.6.h) -kohdan nojalla esittää periaatepäätöshakemuksessa "pääpiirteinen selvitys hakijan suunnitelmista ja käytettävissä olevista menetelmistä ydinjätehuollon järjestämiseksi". Ydinenergilain 29 §:n tarkoituksena ei ole vapauttaa periaatepäätöksen hakijaa esittämästä asianmukaista, muista ydinjätehuoltovelvollisista riippumatonta suunnitelmaa ydinjätehuollon järjestämisestä eikä luoda yksittäiselle toimijalle oikeutta vaatia saada käyttöönsä muiden toimijoiden suunnittelemaa, kustantamia ja toteuttamia ydinjätehuollon ratkaisuja ja niitä varten varattuja tiloja.

Posiva katsoo, että Fennovoiman tulisi esittää oma suunnitelmansa ydinjätehuollon järjestämiseksi. TVO:n ja Posivan suorittamien sijoituspaikkatutkimusten perusteella on osoitettu, että Suomesta on löydettävissä useita sopivia alueita loppusijoituslaitokselle. Lisäksi Posivan tähän mennessä suorittamien tutkimusten ja selvitysten perusteella ei ole tullut esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että yhteistyö lisäisi loppusijoituksen turvallisuutta tai pienentäisi sen kustannuksia merkittävästi.

6 Olkiluodon loppusijoitustilojen kapasiteetti

Periaatepäätöshakemuksessaan Fennovoima toteaa antaneensa Posivan YVA-ohjelmasta 26.6.2008 lausunnon. Lausunnossaan Fennovoima esitti, että YVA-menettelyssä tarkasteltava kapasiteetti pitäisi nostaa 18 000 uraanitonniin, koska menettelyssä on syytä tarkastella loppusijoitusta kokonaisuutena sen suurimman ennakoitavissa olevan laajuuden perusteella.

Posiva on arvioinut 31.10.2008 jättämässään YVA-selostuksessaan, että Olkiluodon loppusijoitusalueelle voidaan nykyisten tietojen perusteella loppusijoittaa 12 000 tU käytettyä ydinpolttoainetta. Fennovoima ei lausunnossaan esittänyt mitään perusteita suuremmalle kapasiteetille.

10.6.2009

Fennovoiman esitys Olkiluodossa käytettävissä olevasta kapasiteetista ei perustu Posivan tietoihin. Posivan tutkimustyö on keskittynyt Olkiluodon saaren keskiosaan, jota on tutkittu vuodesta 1987 lähtien. Tähän osaan saarta on suunniteltu loppusijoitustilat viiden ydinvoimalaitosyksikön tarpeisiin periaatepäätösten mukaisesti. Saaren itäosaa on tutkittu muutamien vuosien ajan geofysikaalisin menetelmin ja syväkairauksin. Alustavien tutkimustietojen perusteella on voitu todeta, että edellytykset Posivan YVA-selostuksessa esittämien ydinpolttoainemäärien loppusijoitukseen ovat olemassa. Muu osa saaresta ja merialue on tutkittu yleisellä tasolla turvallisuusarvioinnin tarpeisiin.

Posivan omistajien kantana on, että Olkiluotoon rakennettavat käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustilat on varattu Posivan omistajayhtiöiden, TVO:n ja FPH:n, käyttöön niin pitkäksi aikaa, että varmistetaan niiden käytössä olevien, rakenteilla olevan sekä suunniteltujen laitosyksiköiden käytetyn ydinpolttoaineen turvallinen loppusijoitus.

7 Fennovoima Oy:n asema, osaaminen ja suunnitelmat käytetyn ydinpolttoaineen huollossa

Hakemuksessaan Fennovoima esittää, että Fennovoima on ydinjätehuollon järjestämisen kannalta olennaisesti samassa asemassa kuin TVO ja FPH valtioneuvoston tehdessä periaatepäätöksiä uusien ydinvoimalaitosyksiköiden rakentamisesta.

Tarkasteltaessa tilannetta on vaikea löytää näyttöä Fennovoiman kannanotolle. TVO:lla ja FPH:lla on kummallakin toiminnassa olevat loppusijoitusluolat voimalaitosjätteille ja välivarastot käytetylle ydinpolttoaineelle, ja niiden yhteisyrittäminen Posiva on edistynyt käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen kehittämisessä erittäin pitkälle.

TVO ja FPH ovat hakemuksissaan viitanneet toiminnassa oleviin laitoksiin ja Posivan näille suunnittelemaan loppusijoitusohjelmaan samoin kuin vuosikymmenten mittaan hankittuun vankkaan asiantuntemukseen. Fennovoima esittää vain ylimalkaisia suunnitelmia ydinjätehuollostaan.

Jotta kaikki hakijat olisivat samassa asemassa, myös Fennovoiman tulisi tehdä periaatepäätöshakemus omasta käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksestaan. Tällöin olisi mahdollisuus saada Säteilyturvakeskuksen kannanotto ja hakea mahdollisen loppusijoituskunnan hyväksyntää. Fennovoiman hakemuksessaan esittämät kannanotot voivat johtaa käsitykseen, että Fennovoiman käytetty ydinpolttoaine loppusijoitetaan Olkiluotoon.

Posivan näkemyksen mukaan Fennovoiman hakemuksessaan kuvaama loppusijoitusmenetelmä ei ole alkuperäinen KBS-3 -ratkaisu, vaan siitä edelleen kehitetty menetelmä, jonka kehitystyöhön myös Posiva on yh-

10.6.2009

dessä Svensk Kärnbränslehantering Ab:n (jäljempänä "SKB") kanssa osallistunut. Posivan ja SKB:n välinen yhteistyö on perustunut sopimukseen, jossa oikeudet kehitystyön tuloksiin on määritelty. Kapselia ja muita vapautumisesteitä on vuodesta 2001 lähtien suunniteltu yhteisesti.

Kapselointilaitoksen samoin kuin käyttötoiminnassa tarvittavien laitteistojen ja järjestelmien osalta Posiva ja SKB tukeutuvat kumpikin omiin ratkaisuihinsa, joissa on otettu huomioon sijoituspaikan ominaisuudet ja ydinpolttoaineesta johtuvat suunnitteluehdot.

8 Muita seikkoja

Hakemuksessaan Fennovoima toteaa Posivasta, että loppusijoituslaitoksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Posiva. Posiva on Fennovoiman mukaan TVO:n ja FPH:n omistama yhtiö, jonka yhtiöjärjestyksen mukaisena toimialana on omistajiensa ja muiden Suomessa toimivien ydinlaitosten käytetyn ydinpolttoaineen ja muun runsasaktiivisen ydinjätteen huolto.

Fennovoiman viittaus Posivan yhtiöjärjestykseen saattaa antaa lukijalle käsityksen, että Posivan kuuluisi huolehtia myös Fennovoiman käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta tai että Posivan toteuttama loppusijoituslaitos olisi myös Fennovoiman käytettävissä. Posiva on kuitenkin perustettu huolehtimaan omistajiensa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksesta. Yhtiöjärjestyksen toimialapykälän maininta muista Suomessa toimivista ydinlaitoksista liittyy Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (jäljempänä "VTT") omistamaan Otaniemen tutkimusreaktoriin FiR 1, jonka osalta VTT siis on jätehuoltovelvollinen. Kyseinen reaktori tuottaa pienen määrän käytettyä ydinpolttoainetta, jonka osalta VTT esitti TVO:lle, että TVO voisi tarvittaessa huolehtia myös tämän reaktorin käytetystä ydinpolttoaineesta, jos tätä ei saada palautettua Yhdysvaltoihin. VTT:n ja TVO:n välillä solmittiin asiaa koskeva periaatesopimus v. 1990. Perustamisensa jälkeen Posiva korvasi TVO:n sopimusosapuolena v. 1996.

Yhtiöjärjestyksen toimialapykälän tarkoituksena on kuvata yhtiölle mahdollinen toimiala. Yhtiöjärjestys ei aseta yhtiölle velvoitetta kattaa kaikkea toimialarajauksen mahdollistamaa toimintaa.

Eurajoella kesäkuun 10. päivänä 2009

POSIVA OY

